

Eduskunnan perustuslakivaliokunta
PeV@eduskunta.fi

Asia: HE 29/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräksi muiksi laeiksi

Esityksen sisältö

Sisäministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto viitekohdan asiaan.

Esityksessä ehdotetaan, että poliisilaissa selkeytettäisiin niin sanottua palomuurisääntelyä eli siviilitiedustelumenetelmän käytön aikana saadun rikosta koskevan tiedon luovuttamista rikostorjuntaan sekä siihen liittyvää henkilötietojen käsittelyä. Kyseinen sääntely on osoittautunut käytännössä tulkinnanvaraiseksi.

Lisäksi ehdotuksen mukaan suojelupoliisille sallittaisiin tiedustelumenetelmän avulla saadun kansallista turvallisuutta vaarantavia rikoksia eli maanpetosrikoksia, valtiopetosrikoksia ja terrorismirikoksia koskevan rikostiedon luovuttaminen toimivaltaiselle viranomaiselle siihen katsomatta, mikä on kyseisistä rikoksista säädetty ankarin rangaistus.

Edelleen ehdotetaan säädettäväksi uusista rikostiedon luovutustarkoituksista, jotka olisivat kansallisen turvallisuuden suojaaminen ja rikoksen selvittämiseksi ja estämiseksi toimivaltaisen viranomaisen toiminnan suuntaaminen. Jos tietoa luovutettaisiin edellä mainituissa tarkoituksissa, kohdistuisi sen käyttöön rajoituksia oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden takaamiseksi ja tiedustelun suojaamiseksi.

Esityksellä selvennettäisiin, että tiedustelumenetelmän avulla saadun muun tiedon kuin rikosta koskevan tiedon luovuttamiseen ei sovellettaisi palomuurisääntelyä, vaan muita poliisilain tai henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain säännöksiä myös siinä tapauksessa, että luovutuksensaajana olisi rikostorjuntaviranomainen.

Tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti rikostiedon luovuttamisen osalta.

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia (jäljempänä poliisin henkilötietolaki) ehdotetaan muutettavaksi siten, että se mahdollistaisi suojelupoliisin luovuttaa henkilötietoja Pohjois-Atlantin liitolle sekä sellaiselle Euroopan unionin virastolle ja toimielimelle, jonka tehtäviin kuuluu kansallisen turvallisuuden suojaaminen, oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisilain sääntelyä koskien muun tiedon kuin henkilötiedon kansainvälistä luovuttamista tarkistettaisiin vastaavalla tavalla.

Sotilastiedustelusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti rikostiedon luovuttamisen osalta.

Tarve muutokseen

Kesäkuussa vuonna 2019 voimaan tulleen siviilitiedustelua koskevan poliisilain 5 a luvun ja sotilastiedustelusta annetun lain säätämisen jälkeen Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut merkittävästi ja pysyvästi. Niin kutsutut hybridiuhat eli vieraan valtion epäasiallinen vaikuttaminen ja sen uhka ovat kasvaneet. Nämä uhat haastavat kansallista turvallisuutta ja maanpuolustusta. Suomen NATO-jäsenyyden myötä uhkaympäristön muutos on edelleen voimistunut. Vastuut ja tarvittavat toimet eivät ole yhden ministeriön tai viranomaisen hallittavissa. Kansainvälisen ja kotimaisen yhteistyön merkitys ja tiedonvaihto korostuvat entisestään. Uudet turvallisuusuhat ovat samalla asymmetrisiä, eikä jakoa sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden välillä ole perinteisessä mielessä enää tehtävissä.

Lähtökohtana lakien muutokseen ovat myös laillisuusvalvojien kannanotot, jotka koskevat tiedustelumenetelmän käytön avulla saadun tiedon luovuttamista rikostorjuntaan.

Tiedusteluviranomainen käyttää toimivaltuuksiaan hankkimalla tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi, valtiojohdon päätöksenteon tukemiseksi ja muiden viranomaisten lakisääteisiä kansalliseen turvallisuuteen liittyviä tehtäviä varten eikä sillä aina ole sellaisia omia toimivaltuuksia, joita kansallisen turvallisuuden uhkiin reagoiminen edellyttäisi. Rikollisiin tekoihin toiminnallisen vasteen antaa ja rikokset tutkii pääosin poliisi ja jossakin tapauksissa muu rikostorjuntaviranomainen. Vaikka kansallisen turvallisuuden uhkiin liittyy pääsääntöisesti ulko- ja turvallisuuspoliittinen elementti, niitä voidaan usein käsitellä myös rikoksina erityisesti uhkien realisoituessa.

Lähtökohtia perustuslain näkökulmasta ja uudet ehdotukset tiedon luovuttamisen osalta

Voimassa oleva siviilitiedustelua koskevan poliisilain 5 a luku ja laki tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa annettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Vastaavasti laki sotilastiedustelusta annettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Lait tulivat voimaan 1.6.2019.

Kansallinen turvallisuus kuuluu Euroopan unionissa jäsenvaltion vastuulle. On kuitenkin otettava huomioon EU-lainsäädännön ulottuminen aloille, joilla on välitöntä tai välillistä merkitystä kansallisen turvallisuuden ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 4 artiklan 2 kohdassa säädetyn toimivallanjaon kannalta. Palomuurisääntelyssä on kyse kansallisesta ratkaisusta. Euroopan ihmisoikeussopimus otetaan huomioon tiedustelutoimintaa säänneltäessä.

Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ei ehdoteta uusia tiedustelutoimivaltuuksia. Tavoite on täsmentää nimenomaan rikostiedon luovuttamista rikostorjuntaan siviilitiedustelu- ja sotilastiedustelulainsäädännössä. Lisäksi suojelupoliisin osalta tarkistettaisiin tiedonluovutuksia koskevaa sääntelyä sekä poliisilaissa että poliisin henkilötietolaissa ml. tiedonluovutus Pohjois-Atlantin liitolle (Nato).

Sisäministeriö tuo esiin seuraavassa hallituksen esitykseen sisältyviä keskeisiä muutosehdotuksia.

1. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 35/2018 vp - HE 202/2017 vp siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi käsitellään tiedustelutietojen luovuttamista eräissä tapauksissa (s. 21–22) eli palomuurisääntelyä. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että sääntelyä arvioitaessa on kiinnitettävä kuitenkin huomiota ensinnäkin siihen, että tiedustelutoiminnassa kysymys on luonteeltaan erilaisesta toiminnasta kuin poliisilain mukaisessa salaisten tiedonhankintakeinojen tai pakkokeinolain mukaisten salaisten pakkokeinojen käyttämisessä, ja että tämä tarkoittaa, että kysymys käyttötarkoitussidonnaisuudesta korostuu, kun arvioidaan mahdollista ylimääräistä tietoa tai sitä muistuttavaa tietoa koskevaa sääntelyä. Edelleen lausunnossa todetaan, että tiedustelutoiminnan rikostorjunnasta ja rikostutkinnasta eroava luonne huomioon ottaen perustuslakivaliokunnan mielestä tulee erityisesti varmistua siitä, ettei sääntely avaa mahdollisuuksia käyttää tiedustelua poliisilain salaisia tiedonhankintakeinoja ja pakkokeinolain salaisia pakkokeinoja koskevan sääntelyn kiertämiseen. Perustuslakivaliokunta katsoo, että merkityksellinen on se näkökohta, että rikostutkinnasta eriytyvää tiedustelutoimintaa ei pidä säännellä siten, että se avaisi tosiasiallisen mahdollisuuden kiertää tai väljentää poliisilaissa ja pakkokeinolaissa tietyille salaisille

tiedonhankintakeinoille tai salaisille pakkokeinoille asetettuja edellytyksiä. Oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimus on keskeinen rikosasiassa näyttönä käytettäviin tietoihin.

Poliisilain 5 a luvun 44 §:n on niin sanottu palomuurisäännös. Esityksessä poliisilain 5 a luvun 44 §:n otsikko muutettaisiin ja pykälän 1 ja 2 momenttia täsmennettäisiin sen selventämiseksi, että sääntelyä sovelletaan pelkästään tiedustelumenetelmän käytön avulla eikä tiedustelumenetelmän käytön aikana saadun tiedon ilmoittamiseen ja luovuttamiseen.

Lisäksi poliisilain 5 a luvun 44 §:ään lisättäisiin uusi 5 momentti. Ehdotuksen mukaan suojelupoliisi saisi aina ilmoittaa rikoslain 12, 13 ja 34 a luvussa rangaistavaksi säädettyistä maanpetosrikoksista, valtiopetosrikoksista ja terrorismirikoksista ja luovuttaa sitä koskevaa tietoa toimivaltaiselle viranomaiselle rangaistusasteikosta riippumatta eli laajemmin kuin mitä 1 ja 2 momenteissa on säädetty. Tämä ei syrjäyttäisi 1 ja 2 momentteihin sisältyvää velvoittavaa sääntelyä. Esimerkiksi 1 momentin nojalla suojelupoliisilla olisi velvollisuus ilmoittaa keskusrikospoliisille tiedustelumenetelmän käytön avulla havaitsemastaan vähintään kuuden vuoden vapausrangaistusuhkaisesta jo tapahtuneesta rikoksesta siihen katsomatta, missä rikoslain luvussa kyseinen rikos on säädetty rangaistavaksi.

Maanpetos-, valtiopetos- tai terrorismirikoksissa suojeluobjektina on valtion turvallisuus. Poliisilain 5 a luvun 3 §:n mukaan suojelupoliisin siviilitiedustelun kohteena voivat olla ulkomainen tiedustelutoiminta, kansanvaltaista yhteiskuntajärjestystä vakavasti uhkaava toiminta ja terrorismi. Rikoslain 12, 13 ja 34 a luvuissa rangaistavaksi säädettyissä teoissa on kyse edellä mainittujen siviilitiedustelun kohdeuhkien rikosoikeudellisesti relevanteista ilmenemismuodoista. Rikoslain edellä mainituissa luvuissa rangaistusasteikot vaihtelevat elinkautisesta vankeusrangaistuksesta sakkoon, ja rangaistusasteikot ilmentävät tekojen vakavuutta syylisyyden näkökulmasta, mutta eivät välttämättä teon vahingollisuutta ja vaarallisuutta kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Sisäministeriö katsoo, että maanpetos-, valtiopetos- ja terrorismirikosten estämisellä ja selvittämällä suojataan kansallista turvallisuutta, mistä johtuen kyseisten kansallista turvallisuutta uhkaavien rikosten estämistä ja selvittämistä voidaan pitää tiedustelumenetelmiä käyttämällä hankittujen tietojen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa yhteensopivina tietojen käyttötapoina.

Sotilastiedustelulain 79 §:ää tarkennettaisiin vastaavasti niin, että säännöksessä viitattaisiin tiedustelumenetelmän käytön avulla saatuun tietoon. Voimassa olevassa laissa viitataan tiedustelumenetelmän käytön aikana tapahtuneisiin tekoihin. Edelleen pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, jossa tehtäisiin vastaava muutos kuin poliisilaissa viitaten rikoslain 12, 13, 34 a lukuihin. Maanpetos-, valtiopetos- ja terrorismirikosten estämisellä ja selvittämällä suojataan maanpuolustusta ja kansallista turvallisuutta, minkä vuoksi kyseisten rikosten estämistä ja selvittämistä voidaan pitää tiedustelumenetelmiä käyttämällä hankittujen tietojen alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa yhteensopivina tietojen käyttötapoina.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan ehdotetut säännökset, joissa tarkennetaan terminologiaa sekä on viittaus rikoslain mainittuihin lukuihin, ovat täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

2. Tiedustelulainsäädännön antaminen mahdollistettiin muuttamalla perustuslain 10 §:ää. Perustuslain 10 §:n muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä on käsitelty sitä, mitä kyseisessä pykälässä tarkoitetaan muulla toiminnalla, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta (HE 198/2017 vp, s. 35–39). Perustuslain 10 §:n muuttamista koskevassa perustuslakivaliokunnan mietinnössä valiokunta tähdentää valtiosääntöoikeudellisen tulkinnan lähtökohtana sitä, että perustuslaista johtuu tarve yhtäältä tulkita kansallisen turvallisuuden käsitettä suppeasti sekä toisaalta asettaa uhan vakavuusaste korkealle. Valiokunnan mukaan rajoitusperusteeseen vetoavalla on myös velvollisuus esittää riittävät perustelut sille, että jokin toiminta voi muodostua vakavaksi uhaksi kansalliselle turvallisuudelle. Välttämättömyysvaatimuksen täyttymiseksi ei perustuslakivaliokunnan mielestä riitä, että tiedon hankkimisen luottamuksellisista viesteistä voidaan yleisesti katsoa edistävän kansallista turvallisuutta. Sen sijaan on osoitettava, että tiedon hankkiminen kussakin yksittäistapauksessa ja

siihen liittyvät yksilökohtaiset perusoikeuksien rajoitukset ovat tehokkaita ja välttämättömiä keinoja hankkia tietoja kyseisessä tilanteessa kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaavasta toiminnasta. (PeVM 4/2018 vp s. 8–9). Kansallisen turvallisuuden käsitteen osalta on katsottu, että valtioilla on varsin laaja harkintavalta sen suhteen, millaisen toiminnan ne katsovat vaarantavan kansallista turvallisuuttaan. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käytännössä kansallisen turvallisuuden piiriin on katsottu kuuluvan ainakin sotilaallinen maanpuolustuksen, terrorismintorjunnan ja laittoman tiedustelutoiminnan torjunnan.

Esityksessä poliisilain 5 a luvun 44 a §:n 1 momentti olisi uusi. Sen mukaan suojelupoliisi saisi ilmoittaa tiedustelumenetelmän käytön avulla havaitusta 44 §:n 3–5 tarkoitetusta rikoksesta ja luovuttaa sellaista rikosta koskevaa tietoa kyseisessä pykälässä tarkoitetulle viranomaiselle myös *kansallisen turvallisuuden suojaamisen ja muun luovutuksensaajan toiminnan suuntaamisen* tarkoituksessa. Luovutuksensaaja ei saisi käyttää tietoa esitutkintalain 3 luvun 3 §:n tarkoituksessa, salaista tiedonhankintakeinoja, salaista pakkokeinoja tai muuta pakkokeinoja koskevan vaatimuksen tai päätöksen perusteena eikä näyttönä rikosasiassa.

Vastaava muutos esitetään sotilastiedustelulain 80 §:ään. Uuden 1momentin mukaan sotilastiedusteluviranomainen saisi luovuttaa tiedustelumenetelmän käytön avulla saatua rikosta koskevaa tietoa aina *maanpuolustuksen tai kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi ja muuksi toimivaltaisen viranomaisen toiminnan suuntaamiseksi*. Jos tietoa luovutettaisiin momentissa tarkoitettuun tavoin, tietoa ei saisi käyttää salaista tiedonhankintakeinoja, salaista pakkokeinoja tai muuta pakkokeinoja koskevan vaatimuksen tai päätöksen perusteena eikä näyttönä rikosasiassa.

Poliisilain 5 a luvun 44 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetuista ns. ylitörkeistä rikoksista, joista suojelupoliisilla on velvollisuus ilmoittaa, ei voitaisi ilmoittaa eikä tietoa niistä luovuttaa nyt ehdotetussa 5 momentissa tarkoitetulla tavalla kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi tai luovutuksensaajana olevan viranomaisen toiminnan suuntaamiseksi. Ylitörkeiden rikosten estämiseen ja selvittämiseen liittyy niin suuri yhteiskunnallinen intressi, ettei luovutetun tiedon hyödyntämistä esimerkiksi salaisen tiedonhankintakeinon tai pakkokeinon perusteena tai näyttönä rikosasiassa ole kohtuullista kieltää. Sisäministeriö toteaa, että kansallista turvallisuutta voivat tapauskohtaisesti uhata muutkin rikokset kuin ne, jotka on säädetty rangaistaviksi rikoslain 12, 13 tai 34 a luvussa. Esimerkiksi rikoslain 34 luvussa rangaistavaksi säädetty yleisvaaralliset rikokset, 38 luvussa rangaistavaksi säädetty tieto- ja viestintärikokset ja rikoslain 41 luvussa rangaistavaksi säädetty aserikokset.

Ehdotetun sääntelyn nojalla rikoksesta voitaisiin ilmoittaa ja sitä koskevaa tietoa luovuttaa myös muuksi luovutuksensaajana olevan rikostorjuntaviranomaisen toiminnan suuntaamiseksi. Toiminnan suuntaamisella tarkoitettaisiin nyt samaa kuin poliisilain 5 luvun 54 §:n 4 momentissa, jonka mukaan luottamuksellisen viestin salaisuuteen puuttuvilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatua ns. ylimääräistä tietoa saadaan aina, toisin sanoen ilman rikoksen vakavuuden arviointia, käyttää poliisin toiminnan suuntaamiseksi. Vastaavasti pakkokeinolain 10 luvun 56 §:n 4 momentin mukaan poliisin luottamuksellisen viestin salaisuuteen puuttuvilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saamaa ylimääräistä tietoa saadaan aina käyttää poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen toiminnan suuntaamiseksi. Esityksessä toiminnan suuntaamisessa olisi kyse luovutetun tiedon hyödyntämisestä välillisesti niin, että sitä ei käytetä näyttönä taikka pakkokeinon tai tiedonhankintakeinon perusteena vaan esimerkiksi tutkintalinjan valitsemiseksi esimerkiksi niin, että rikostorjuntaviranomaisella jo käynnissä olevassa tutkinnassa voitaisiin useista eri tutkintalinjoista priorisoida vaihtoehtoa, johon tiedustelumenetelmän käytön avulla annettu tieto antaisi aiheen kohdistaa tutkintaresursseja. Toiminnan suuntaamista olisi myös se, että rikostorjuntaviranomainen voisi luovutetun rikostiedon avulla suunnata operatiivisen toimintansa painopistettä ja mahdollisesti estää uuden rikoksen tai rikollisuuden ilmiön kärjistymistä. Suuntaamisen kohteena olisi yleensä rikosten estämiseen, paljastamiseen ja selvittämiseen liittyvä poliisin toiminta, mutta tiedon luovuttaminen rikostorjuntaviranomaisen toiminnan suuntaamiseksi voisi tapahtua poliisille myös muiden poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen tehtävien kuten oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaamisen tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen suuntaamiseksi.

Kuten aiemmin mainittu, ehdotetun poliisilain säännöksen mukaan tietoa ei saisi käyttää tietoa esitutkintalain 3 luvun 3 §:n tarkoituksessa, salaista tiedonhankintakeinoja, salaista pakkokeinoja tai muuta pakkokeinoja koskevan vaatimuksen tai päätöksen perusteena eikä näyttönä rikosasiassa. Hyödyntämiskielloilla turvattaisiin osaltaan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja asiasta säädettäisiin lain tasolla kiellon velvoittavuuden takaamiseksi. Vastaavat hyödyntämiskielot ovat sotilastiedustelulaissa.

Poliisilain 5 a luvun 44 c §, joka koskisi rikosta koskevan tiedon käytöstä ilmoittamista ja käyttöä tuomioistuimessa olisi voimassa olevan lain 44 §:n 5 ja 6 momentin mukainen. Sisäministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu sääntely ei näin ollen ole ongelmallinen perustuslain 21 §:n kannalta.

Voimassa olevan poliisilain 5 a luvun 55 §:ää, joka koskee yhteistyötä muiden viranomaisten, yritysten ja yhteisöjen kanssa, tarkennettaisiin pykäläviittauksen lisäksi niin, että kyse olisi nimenomaan rikosta koskevien tietojen luovuttamisesta.

3. Tiedon luovutus kansainvälisessä yhteistyössä (siviilitiedustelu)

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 35/2018 - HE 202/2017 vp siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi käsitellään kansainvälistä yhteistyötä koskevaa 57 §:ää ja myös sen 4 momenttia (PeVL 35/2018 vp s. 24–25). Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta sääntelyä täsmennettiin siten, että pykälän 5 momenttiin otettiin viittaus siihen, että tietojen luovuttamisessa ja vastaanottamisessa on noudatettava Suomea velvoittavia kansainvälisiä sopimuksia, ja kieltämällä nimenomaisesti kansainvälinen yhteistyö ja tietojen vaihto, jos on perusteltua aihetta epäillä, että jotakin henkilöä tämän yhteistyön tai tietojen luovuttamisen vuoksi uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoaloukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti. Ehdotettu poliisilain 5 a luvun 57 §:n 4 momentin muuttaminen ei vaikuta perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädettyyn.

Poliisilain 5 a luvun 57 § koskee tiedonluovutusta kansainvälisessä yhteistyössä. Pykälän 4 momentin tietojen luovutusta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin vastaamaan poliisin henkilötietolain 51 §:ään esitettyä sääntelyä. Suojelupoliisilla olisi tarve luovuttaa salassa pidettäviä muita kuin henkilötietoja ulkomaisille tahoille vastaavalla tavalla kuin se voisi poliisin henkilötietolain nojalla luovuttaa henkilötietoja. Pykälässä tarkoitetaan muilla kuin henkilötiedoilla esimerkiksi turvallisuusuhkia koskevia analyyskejä, ilmiöihin liittyviä tietoja tai tilannekuvatietoja. Voimassa olevan pykälän 5 ja 6 momenteissa säädetään tiedonluovuttamiseen liittyvistä kansainvälisiin ja muihin perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin liittyvistä rajoituksista, jotka tulee ottaa huomioon myös silloin kun luovutetaan momentissa tarkoitettuja muita kuin henkilötietoja.

Poliisin henkilötietolakia käsitellään perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 51/2018 vp s. 14–15. Sisäministeriön näkemyksen mukaan ehdotettu muutos ei muuttaisi oikeustilaa siitä, mitä perustuslakivaliokunta on aikaisemmin lausunut. Poliisin henkilötietolain 51 §:ssä säädetään henkilötietojen luovuttamisesta kansainvälisessä yhteistyössä. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin niin, että suojelupoliisi saisi luovuttaa henkilötietoja Pohjois-Atlantin liitolle (Nato). Momentissa muutettaisiin myös henkilötietojen luovutusta Euroopan unionin toimielimille ja virastolle. Henkilötietojen luovuttamisessa olisi aina jokaisessa yksittäistapauksessa huomioitava pykälän muiden momenttien tietojenluovuttamista koskevat rajoitteet eli erityisesti ihmis- ja perusoikeuksien kunnioittamista koskevat vaatimukset sekä tietosuojan taso, näitä säännöksiä ei esitetä muutettavaksi. Voimassa olevan poliisin henkilötietolain 51 §:n 4 ja 5 momenteissa säädetään edellä mainituista asioista siten, että päätettäessä tietojen luovuttamisesta on lisäksi otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion ihmisoikeustilanne, luovutuksen merkitys Suomen kansainvälisille suhteille sekä Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ja muut velvoitteet. Lisäksi on otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion tietosuojan taso ja luovutuksen merkitys rekisteröidyn oikeuksille. Edelleen kansainvälinen yhteistyö ja tietojen vaihto on kielletty, jos on perusteltua aihetta epäillä, että jotakin henkilöä tämän yhteistyön tai tietojen luovuttamisen vuoksi

uhkaa kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti. Tietojen luovuttamisen edellytyksenä olisi edelleen kuten voimassa olevassa laissakin n niiden välttämättömyys kyseisen tehtävän kannalta.

Lopuksi

Sisäministeriön näkemyksen mukaan ehdotetut säännökset ovat täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Ehdotetulla sääntelyllä suojataan perusoikeuksia, ja sääntelyyn on painava yhteiskunnallinen intressi. Ehdotetulle sääntelylle voidaan siten katsoa olevan perusoikeuksien muodostaman kokonaisuuden kannalta hyväksyttävät ja yhteiskunnallisesti painavat perusteet.

Hallitusneuvos

Johanna Hakala

Jakelu

Perustuslakivaliokunta

Tiedoksi

Sisäministeri Mari Rantanen
Kansliapäällikkö Matti Sarasmaa
Erityisavustaja Timo Kerttula
Erityisavustaja Heli Heikkola
Neuvotteleva virkamies Veera Parko
Hallinnollinen avustaja Jaana Söderman
Hallinnollinen avustaja Tiina Landström
Hallinnollinen avustaja Heidi Mäkiprosi
oikeus.sm@gov.fi
Johtaja Petri Knape
Vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen